

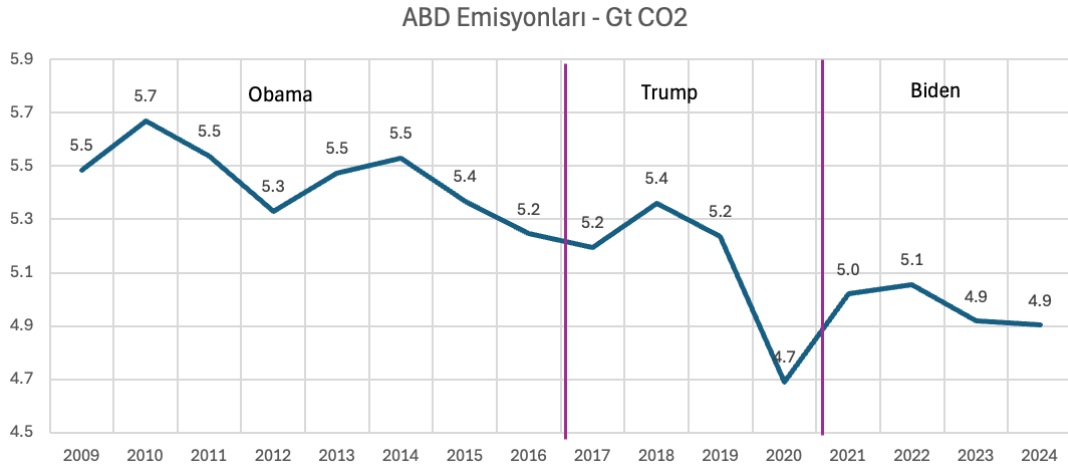
Enerji İstatistik Notu 95: Yeşil Trump Dönemi ve Verinin Saltanatı

Tek cümle: “O yüzden ağızdan çıkana değil, vaat edilene veya doğru olana hatta en güvenilir uzmanlara da değil, yatırım sinyal ve göstergelerine bakılır”

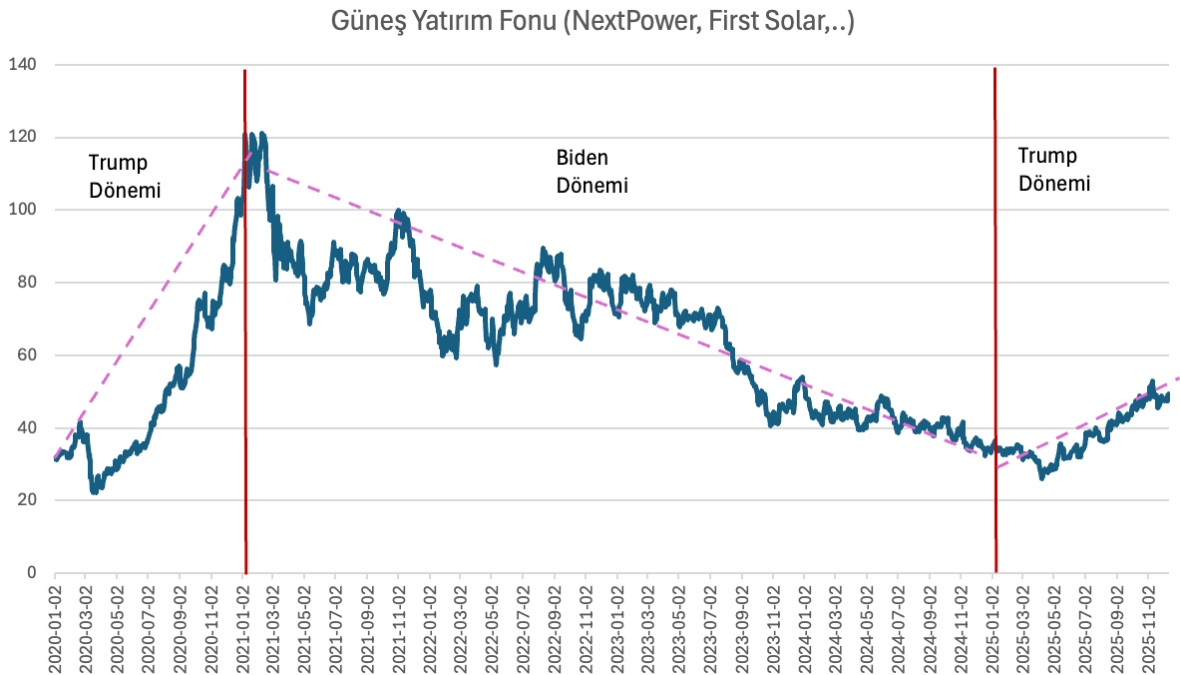
Bariş Sanlı, barissanli2@gmail.com

Excel: <http://github.com/barissanli/ein>

Son dönemde birçok tartışmada verilerin söylemleri desteklemediğine şahit oluyoruz. “Dünyayı Yakacak” denilen Trump döneminde emisyon gelişimi çok ilginçtir. Bu düşüşün temel sebebi belki de Covid’dir. Fakat Biden dönemindeki düşüş de Trump döneminde doğal gaz ve petrol için verilen teşviklere dayanmaktadır. Çünkü gaz-kömür ikamesi ABD emisyon düşüşünün ana sebebidir. Trilyonlarca dolarlık Biden dönemi teşvikleri emisyonları düşürmede çok da başarılı olamamıştır.

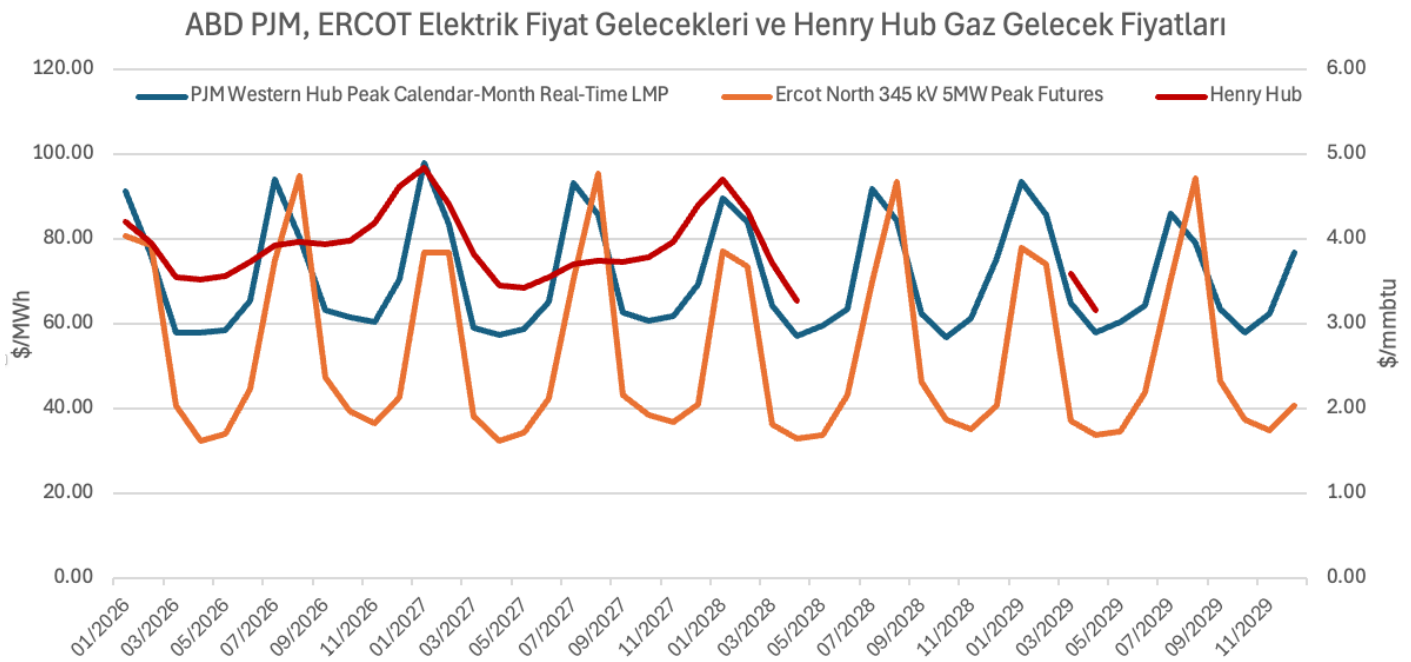
Bunun bir şaka olduğunu düşünüyorsanız, bir de güneş şirketlerine bakalım. Yeni Trump dönemi ile birlikte güneş şirketleri de Biden dönemindeki düşüşlerini pozitif çevirmişti.

Özünde burada çok ilginç bir sebep de olabilir. Trump döneminde güneş teşvikleri sona erecek diye yatırımlar artmış tezi olabilir. Fakat genelde şirket değerlemeleri geleceğe doğru olduğundan bu da çok mantıklı değildir.

Peki neler olmaktadır? Çok yeşilci Obama-Biden döneminde emisyonlar doğru düzgün hareket edemezken, Biden döneminde güneş şirketleri sürekli değer kaybederken, Trump'ın istatistiksel ve finansal olarak en yeşilci başkan olması, politikaları ve etkilerini anlamamız açısından önemlidir.

ABD verilerinde bir diğer söylem ayrımı da yapay zekanın çığ gibi geleceği söylemidir. Financial Times'ın makalesinde¹ bu gelecek yapay zeka yatırımları sebebiyle artacak elektrik talebinin neden fiyatlanmadığı sorgulanıyor. Bir elektrik şirket yöneticisi de bu konu ile ilgili uzun bir açıklama yazdı².

Gerçekten de ERCOT³, PJM⁴ gibi gelecek elektrik fiyatlarında neredeyse bir kımıldanma yok ki, ERCOT'ta büyük bir yapay zeka veri merkezi yatırımı bekleniyor.

Travis Kavulla, NRG Energy düzenleme başkan yardımcısının açıklamalarında ise bu yatırımlara dair şüpheler var. Mesela

1. Talep belirsizliği (yapay zeka hizmetlerine de)
2. Tedarik zincir maliyetleri, herkesin daha düşünerek hareket etmesini sağlıyor
3. Veya veri merkezleri pek de bu gelecek piyasaları etkilemeyecek bir evrende yaşıyor (kendi üretim tesisi gibi)

Catalyst Power Holdings'in CEO'su Gabe Phillips, "Bir alışveriş merkezi, elektrik santrali veya veri merkezleri olsun, herhangi bir şeyi inşa etmenin pek çok engeli var. İzinleriniz, yerel imar sorunlarınız, tedarik zinciri gecikmeleriniz, misafirperver olmayan ev sahipleriniz var. Kamuya açık olarak açıklananların gerçekte asla gerçekleşmemesinin binlerce nedeni var"

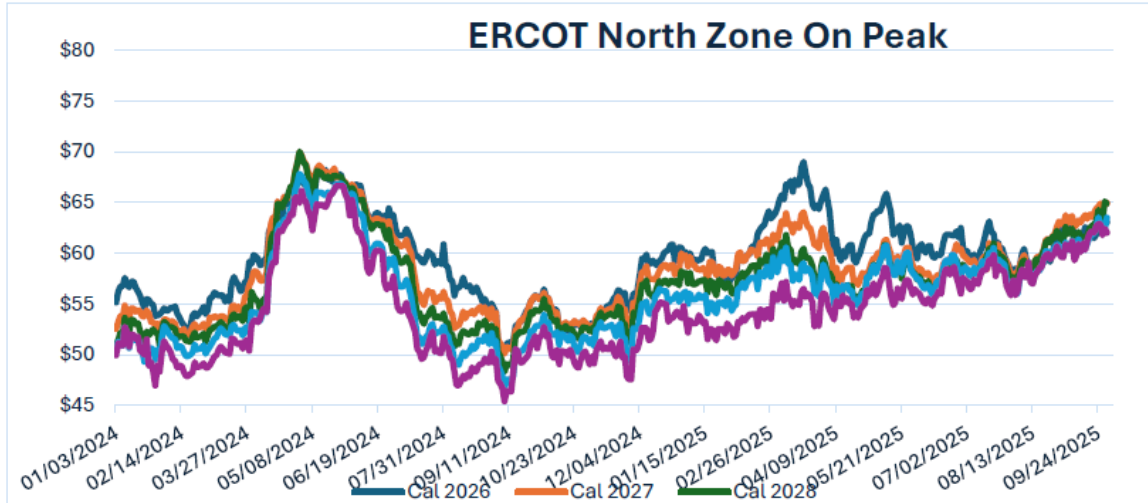
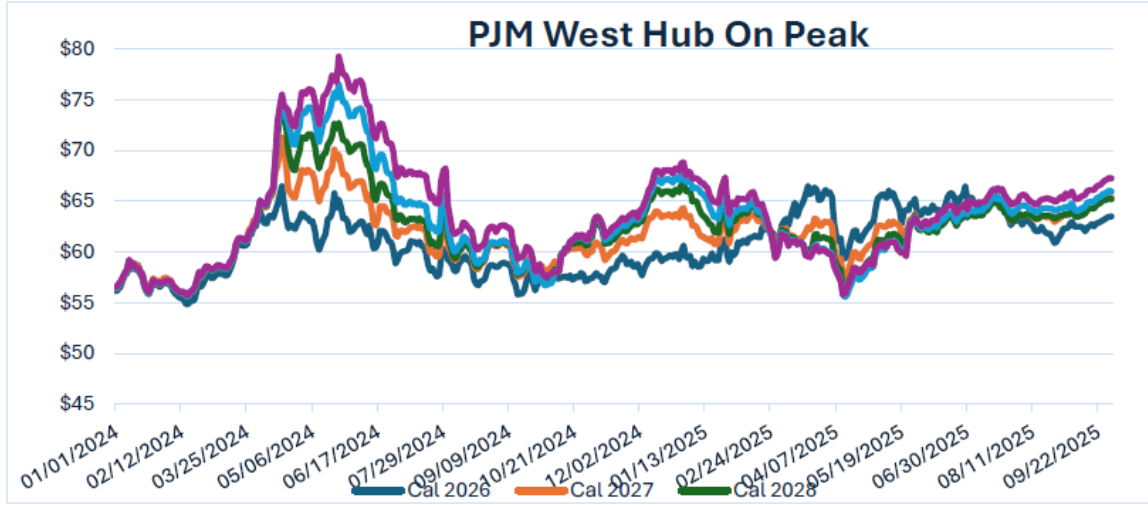
¹ <https://www.ft.com/content/959f4d98-f13e-41d2-9dea-7ced5774aa24>

² <https://x.com/TKavulla/status/1994059266047582711?s=20>

³ <https://www.cmegroup.com/markets/energy/electricity/ercot-north-zone-mcpe-5-mw-peak-swap-futures.quotes.html>

⁴ <https://www.cmegroup.com/markets/energy/electricity/pjm-western-hub-peak-calendar-month-real-time-lmp.html>

Fakat Kavulla 2026, 2027 ve 2028 kontratlarındaki, 2024'ten bu yana gerçekleşen fiyat hareketlerinde de büyük bir artış olmadığını söylüyor. Yani gelecek fiyatlarında bu “çığ” gibi elektrik talebi yok.

Kısaca, herkesi cezbeden hikayeler veri tarafından doğrulanmıyor. “Dünyayı yakacak” Trump istatistiksel olarak en yeşil ABD başkanı olabiliyor. Buna şans-kaza da deseniz, gaz üretimi artışının kömürü ikamesi ABD’yi emisyon düşüşünde AB’nin önüne geçirdi. Güneş şirket değeri artışı inanılmaz. Diğer taraftan yüzlerce şirketin veri merkezi elektrik talep artışı gelecek elektrik fiyatlarında yok.

Çünkü enerji sektörü gün sonunda yatırım sektörüdür. İdeoloji ile yürümez. En çevreci insanları getirseniz, eğer sürekli karbon vergileri ile maliyet arttırıyor, fosil yatırımları imkansız hale getirmek için düzenlemeler yapıyorlarsa, bunlar mutlaka diğer temiz enerji yatırım ve yatırımcılarının ayağına da dolaşacaktır. Bir diğer taraf düşman da olsa yatırım engellerini kaldırıyorsa, daha büyük etki yapabilir.

Diğer yandan en büyük şirketlerin piyasaları çalkalandıran süper yatırım vaatleri de sahada, ekipman satıcılarında karşılık bulmuyorsa burada ciddi bir sorun vardır.

O yüzden enerjide ağızdan çıkana değil, vaat edilene veya doğru olana hatta en güvenilir uzmanlara da değil, yatırım sinyal ve göstergelerine bakılır.